

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
Львівський національний
медичний університет
імені Данила Галицького

Кафедра: Терапевтичної стоматології

Завідувач кафедри: професор В.М. Зубачик

ЩОДЕННИК
ВИРОБНИЧОЇ ПРАКТИКИ

ВИРОБНИЧА ЛІКАРСЬКА ПРАКТИКА З ТЕРАПЕВТИЧНОЇ СТОМАТОЛОГІЇ
Індивідуальний профільний курс практичної підготовки
«Ортопедична стоматологія»
ВБ 2.9

Прізвище, ім'я, по батькові студента _____

Факультет: стоматологічний

Курс _5_

Група _____

База практики _____

Львів-202__р.

Студент

_____ (прізвище, ім'я та по-батькові)

проходить виробничу практику з дисципліни " Виробнича лікарська практика з
терапевтичної стоматології

Індивідуальний профільний курс практичної підготовки
«Ортопедична стоматологія»

на базі _____

_____ (назва лікувального закладу)

у _____

_____ (місто, область)

Терміни практики: з _____._____ до _____._____ 202 р.

Керівник виробничої практики від кафедри _____

_____ (посада, ППП, підпис)

Керівник практики від лікувального закладу _____

_____ (посада, прізвище, ім'я та по батькові)

Безпосередній керівник практики від лікувального закладу _____

_____ (посада, прізвище, ім'я та по батькові)

Студент прибув " ____ " _____ 202__ р. вибув " ____ " _____ 202__ р.

Підпис відповідальної особи _____

М.П.

ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Виробнича практика з терапевтичної стоматології індивідуальний профільний курс практичної підготовки «Ортопедична стоматологія» проводиться відповідно до навчального плану підготовки лікарів-стоматологів та програми практики на 5 курсі. Обсяг виробничої практики становить 13 днів.

Під час практики студенти виконують обов'язки лікаря стоматолога-терапевта на базі поліклінічних відділень терапевтичного профілю обласних, міських, районних закладів охорони здоров'я. Студенти працюють щоденно впродовж 13 робочих днів, у вільний від роботи час виконують самостійну роботу. У відділі має бути графік роботи студентів. Безпосереднім керівником практики студентів є лікарі стоматологи.

Студент до відбуття на практику повинен отримати інструктаж керівника практики від кафедри і отримати програму та щоденник практики; направлення на практику.

Студент, прибувши у заклад охорони здоров'я (ЗОЗ), повинен подати керівникові від бази щоденник, пройти інструктаж з техніки безпеки, уточнити план проходження практики.

Під час проходження практики студент зобов'язаний суворо дотримуватись правил внутрішнього розпорядку ЗОЗ.

Звіт про практику студент складає відповідно до календарного графіка проходження практики й додаткових вказівок керівників практики від університету та від ЗОЗ.

Виробнича практика студента оцінюється за чотирибальною системою й враховується при призначенні стипендії нарівні з іншими дисциплінами навчального плану.

Студент, що не виконав вимог практики й дістав негативний відгук про роботу або незадовільну оцінку під час захисту звіту, підлягає відрахуванню з університету.

Метою проходження виробничої лікарської практика є закріплення знань і практичних навичок лікаря терапевта-стоматолога, отриманих студентами відповідно до проекту Стандарту вищої освіти України другого (магістерського) рівня вищої освіти галузі знань 22 «Охорона здоров'я», спеціальності 221 «Стоматологія».

Основними завданнями проходження виробничої практики є:

- Вести медичну документацію щодо пацієнта та контингенту населення (амбулаторну карту стоматологічного пацієнта, щоденник обліку виконаної роботи).
- Ознайомитися із веденням обліково-звітної документації лікаря стоматолога-терапевта, виписувати рецепти і знати вимоги до умов зберігання медикаментозних препаратів, пояснювати механізм впливу під час їх застосування.
- Визначати зміст організації роботи терапевтичного стоматологічного відділення поліклініки, дотримуватися лікувально-охоронного та санітарно-гігієнічного режиму.
- Проводити обстеження стоматологічного хворого, застосовувати на практиці провідні синдроми і симптоми у терапевтичній стоматології, обґрунтувати і формулювати попередній діагноз; вміти аналізувати результати обстеження та проводити диференційну діагностику, формулювати остаточний діагноз основних захворювань, визначати характер та принципи лікування пацієнтів в клініці терапевтичної стоматології, скласти план лікування хворого на карієс, його ускладнення, некаріозні ураження та захворювання пародонту в залежності від форми, перебігу захворювання, віку та загального стану пацієнта, виявляти різні клінічні варіанти та ускладнення найбільш поширених стоматологічних захворювань, проводити їх первинну та вторинну профілактику.
- Спроможність ведення нормативної медичної документації.
- Опрацювання державної, соціальної та медичної інформації.
- Оволодіти методами знеболення при лікуванні одонтопатології, препарування каріозних порожнин за Блеком, роботи стоматологічним інструментарієм і ендодонтичними інструментами, методиками роботи з пломбувальними матеріалами хімічного, світлового твердіння, для тимчасових пломб і кореневих каналів.
- Оволодіти методами знеболення при лікуванні патології пародонту.
- Оволодіти технікою медикаментозної обробки уражених ділянок тканин пародонта (зрошення, аплікації, інстиляції).
- Вміти проводити приготування та накладання пародонтальних пов'язок.

- Знати особливості етапів лікування захворювань пародонту.
- Знати особливості етапів хірургічного лікування захворювань пародонту.
- Володіти технікою вибіркового пришліфовування та вирівнювання оклюзійних поверхонь зубів.
- Володіти технікою інтра- та екстрадентального шинування рухомих зубів.
- Оволодіти методикою ремінералізуючої терапії оголених коренів зубів.
- Вміти призначати фізіотерапевтичне лікування захворювань пародонта.
- Оволодіти методами діагностики та надання невідкладної допомоги на стоматологічному прийомі у лікаря стоматолога-терапевта.
- Проводити оцінку стану гігієни порожнини рота за гігієнічними індексами та ефективності проведення її. Надавати рекомендації по гігієні порожнини рота з урахуванням індивідуальних особливостей пацієнта з одонтопатологією.

Тематичний план

№	Тема	Оцінка
1.	Ергономіка. Мета та завдання. Інструктаж з техніки безпеки. Клінічна анатомія та гістологія твердих тканин зуба. Фізіологічні дані про тверді тканини зуба. Ембріогенез зуба.	
2.	Сучасні уявлення про етіологію та патогенез карієсу зубів. Діагностика, лікування та профілактика карієсу.	
3.	Сучасні пломбувальні матеріали. Методи їх застосування. Емалево-дентинні адгезивні системи. Курація хворих.	
4.	Лікування карієсу та некаріозних уражень зубів. Реконструкція зубів за допомогою парапульпарних штифтів, вкладок, вінірів.	
5.	Фармакодинаміка лікарських речовин, які застосовуються в стоматології.	
6.	Ендодонтія. Морфологічні аспекти. Клініка, діагностика пульпіту.	
7.	Принципи ендодонтичного лікування.	
8.	Сучасний ендодонтичний інструментарій. Класифікація.	
9.	Принципи діагностики, лікування та профілактики періодонтиту.	
10.	Анатомо-морфологічні та фізіологічні особливості пародонту.	
11.	Комплексне обстеження хворих при захворюваннях пародонту.	
12.	Сучасні уявлення про етіологію та патогенез захворювань пародонту. Класифікація хвороб пародонту. Клініко-морфологічна характеристика окремих ступенів тяжкості генералізованого пародонтиту	
13.	Комплексне лікування та профілактика захворювань пародонту. Організаційні аспекти допомоги при патології пародонту.	

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

№	Тема	
1.	Використання системи ізоляції робочого поля при реставраційному та ендодонтичному лікуванні.	
2.	Теорії розвитку карієсу. Внесок вчених в розробку проблеми патогенезу карієсу. Сучасний погляд на проблему	
3.	Множинний карієс. Лікувальні засоби: групи, способи використання. Профілактика.	
4.	Значення індивідуальної та суспільної профілактики карієсу.. Організація профілактики карієсу зубів вагітних, призовників, робітників певних виробництв.	
5.	Зубний наліт та камінь. Індексна оцінка, способи видалення. Проведення професійної гігієни.	
6.	Зміни кольору зубів (дисколорити). Причини, види. Методи усунення.	
7.	Сучасні технології відбілювання зубів. Показання, протипоказання, переваги та недоліки.	
8.	Заапикальна терапія. Лікарські препарати.	
9.	Показання до застосування комп'ютерної томографія, діагностичне обладнання, переваги використання.	
10.	Організаційні аспекти допомоги при патології пародонту	
11.	Пародонтальні пов'язки.	
12.	Особливості перебігу та лікування захворювань пародонта в осіб молодого та похилого віку.	
13.	Вибір засобів та методів індивідуальної гігієни порожнини рота при захворюваннях пародонта.	

ПЕРЕЛІК ВМІНЬ ТА ПРАКТИЧНИХ НАВИЧОК, ЯКІ ПОВИНЕН НАБУТИ СТУДЕНТ ПІД ЧАС ВИРОБНИЧОЇ ПРАКТИКИ

№ п/п	Назва уміння, практичні навички	Оцінка в балах
1.	Провести клінічне обстеження стоматологічного хворого.	3-5
2.	Провести додаткові методи обстеження стоматологічного хворого.	3-5
3.	Відпрепарувати каріозні порожнини різної локалізації (I-V класів за Блеком)	3-5
4.	Провести пломбування каріозних порожнин різними пломбувальними матеріалами.	3-5
5.	Методи лікування пульпіту.	3-5
6.	Механічна обробка кореневого каналу різними ендодонтичними інструментами	3-5
7.	Антисептична і медикаментозна обробка кореневого каналу	3-5

8.	Обтурація кореневого каналу	3-5
9.	Методика відновлення коронки зуба анкерним штифтом	3-5
10.	Вміти провести клінічне обстеження хворого із патологією пародонту.	3-5
11.	Вміти правильно оформити історію хвороби, скласти план обстеження лікування хворого.	3-5
12.	Визначити індекси за Silness-Loe; РМА; ІІІ; СРІТN; індекс кровоточивості пробу Писарева-Шиллера та вміти їх аналізувати.	3-5
13.	Вміти аналізувати та оцінювати стан кістки альвеолярного відростка даними ортопантомограм, панорамних рентгенограм, ехоостеометрії..	3-5
14.	Вміти визначати глибину пародонтальних кишень та їх вміст. Вміти визначати ступінь рухомості зубів.	3-5
15.	Володіти технікою видалення зубних відкладень за допомогою ручних інструментів.	3-5
16.	Володіти технікою видалення зубних відкладень електромеханічними інструментами (звуковими та ультразвуковими).	3-5
17.	Володіти технікою медикаментозної обробки уражених ділянок тканин пародонту (зрошення, аплікації, інстиляції).	3-5
18.	Знати особливості етапів лікування виразкового гінгівіту.	3-5
19.	Знати особливості етапів лікування гіпертрофічного гінгівіту.	3-5
20.	Знати особливості етапів хірургічного лікування захворювань пародонту.	3-5
21.	Вміти проводити приготування та накладання пародонтальних пов'язок	3-5
22.	Вміти проводити закритий кюретаж пародонтальних кишень.	3-5
23.	Вміти призначати фізіотерапевтичне лікування захворювань пародонта.	3-5
24.	Володіти формами та методами санітарно-просвітницької роботи	3-5

Критерії оцінювання виконання практичних навиків:

- виконання практичної навички без помилок - **5 балів**,
- виконання практичної навички з окремими недоліками, виправленими самим студентом - **4 бали**,
- виконання практичної навички з недоліками, скоригованими викладачем - **3 бали**,
- не виконано практичну навичку - **0 балів**

ОЦІНКА РОБОТИ СТУДЕНТА НА ПРАКТИЦІ

Перелік вмінь та практичних навичок, які повинен набути студент під час виробничої практики

№ п/п	Назва уміння, практичної навички	Оцінка в балах	Дата	Підпис
1.	Провести клінічне обстеження стоматологічного хворого.			
2.	Провести додаткові методи обстеження стоматологічного хворого.			
3.	Відпрепарувати каріозні порожнини різної локалізації (I-V класів за Блеком).			

4.	Провести пломбування каріозних порожнин різними пломбувальними матеріалами.			
5.	Методи лікування пульпіту.			
6.	Механічна обробка кореневого каналу різними ендодонтичними інструментами			
7.	Антисептична і медикамента обробка кореневого каналу			
8.	Обтурація кореневого каналу			
9.	Методика відновлення коронки зуба анкер штифтом			
10.	Вміти провести клінічне обстеження хворого патологією пародонту.			
11.	Вміти правильно оформити історію хвороби, скласти план обстеження та лікування хворого.			
12.	Визначити індекси за Silness-Loe; РМА; ПІ; СРІ; індекс кровоточивості; пробу Писарева-Шиллера та вміти їх аналізувати.			
13.	Вміти аналізувати та оцінювати стан кісткової альвеолярної кістки за допомогою ортопантомограм, панорамних рентгенограм та ехоостеометрії.			
14.	Вміти визначати глибину пародонтальних кишень та вміст. Вміти визначати ступінь рухомості зубів.			
15.	Володіти технікою видалення зубних відкладень допомогою ручних інструментів.			
16.	Володіти технікою видалення зубних відкладень електромеханічними інструментами (звуковими та ультразвуковими).			
17.	Володіти технікою медикаментозної обробки уражених ділянок тканин пародонту (зрошення, аплікації, інстиляції).			
18.	Знати особливості етапів лікування виразки гінгівіту.			
19.	Знати особливості етапів лікування гіпертрофічної гінгівіту.			
20.	Знати особливості етапів хірургічного лікування захворювань пародонту.			
21.	Вміти проводити приготування та накладання пародонтальних пов'язок			
22.	Вміти проводити закритий кюретаж пародонтальних кишень.			
23.	Вміти призначати фізіотерапевтичне лікування захворювань пародонта.			
24.	Володіти формами та методами санітарно-просвітницької роботи			
	Загальна сума балів			

ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ ПРАКТИКИ

До підсумкового контролю з виробничої практики допускаються студенти, які отримали за виконання практичних навичок з певного виду практики не менше, ніж 72 бали, представили звіт за практику та позитивну характеристику загального керівника від бази практики.

Підсумковий контроль виробничої лікарської практики, який проводиться у вигляді диференційованого заліку приймається відповідальними викладачами, передбачає розв'язання студентом 80-ти тестових завдань.

Максимальна кількість балів, яку може отримати студент під частестового контролю, становить 80.

Підсумковий тестовий контроль вважається зарахованим, якщо студент набрав не менше 50 балів.

ПЕРЕЛІК ТЕОРЕТИЧНИХ ПИТАНЬ ДО ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ:

1. Правила техніки безпеки при роботі в стоматологічному кабінеті.
2. Лікарська невідкладна допомога при неприємності, шоці, алергічних реакціях, гіпертонічному кризі.
3. Суб'єктивне обстеження пацієнта: зібрати скарги, анамнез захворювання і життя.
4. Клінічне обстеження стоматологічного хворого, використовуючи основні та додаткові методи обстеження.
5. Дослідження регіонарних лімфатичних вузлів та щитовидної залози, їх пальпацію.
6. Пальпація, зондування, перкусія.
7. Зубна формула: визначення і призначення. Запис клінічної (за графіко-цифровою і двозначною системами) і анатомічної зубної формули.
8. Допоміжні методи обстеження пацієнта з одонтопатологією (термодіагностики, електроодонтодіагностики, карієс-маркування).
9. Медична документація.
10. Визначення гігієнічного індексу за Федоровим-Володкіною, Green-Vermillion та дати оцінку стану гігієни порожнини рота.
11. План лікування хворого на карієс, пульпіт, періодонтит. 12. Рентгенологічні та лабораторні методи обстеження.
13. Знеболення (аплікаційне, ін'єкційне) твердих тканин зуба та пульпи. 14. Принципи та етапи препарування каріозних порожнини 1-5 класу за Блеком, каріозних порожнин під композитні пломбувальні матеріали, атипичних каріозних порожнин.
15. Відновлення анатомічної форми зуба композитними пломбувальними матеріалами при некаріозних ураженнях твердих тканин зуба (ерозія, клиноподібний дефект, гіпоплазія, тощо).
16. Фізичні методи під час комплексного лікування та профілактики карієсу і некаріозних уражень.
17. Невідкладна допомога пацієнту з гострим гнійним пульпітом.
18. Механічна обробка та розширення кореневих каналів за step-back, crown-down техніками.
19. Медикаментозна обробка кореневих каналів. 20. Визначення довжини кореневого.
21. Пломбування кореневих каналів пластичними нетвердіючими, пластичними твердіючими матеріалами та за допомогою гутаперчевих штифтів.
22. Розпломбування кореневих каналів.
23. Шліфування та полірування постійних пломб з різних пломбувальних матеріалів.
24. Видалення зубних відкладень.
25. Оцінка ефективності проведення гігієни порожнини рота. 26. Диференційна діагностика карієсу.
27. Диференційна діагностика пульпіту та періодонтиту.
28. Вибір раціонального метода лікування карієсу, пульпіту, періодонтиту з використанням нових матеріалів, методик та технологій.

29. Віддалені результати лікування карієсу, пульпіту, періодонтиту.
30. Рекомендації щодо гігієни порожнини рота з урахуванням індивідуальних особливостей хворого.
31. Анатомія, гістологія, фізіологія тканин пародонту (ясна, альвеолярний відросток, періодонт, цемент кореня зуба). Захисні механізми. Техніка безпеки під час роботи у відділенні терапевтичної стоматології.
32. Пародонт. Визначення поняття. Клінічні морфо-функціональні особливості пародонту.
33. Зубоясенне з'єднання. Вікові зміни тканин пародонту.
34. Сучасні погляди на питання систематизації захворювань пародонту. Термінологія, класифікація.
35. Особливості клінічного обстеження хворих із патологією пародонту. Основні клінічні методи.
  34. Індексна оцінка стану тканин пародонту.
  35. Методи дослідження кісткової тканини альвеолярного відростку.
  36. Лабораторні методи дослідження, які застосовують у пацієнтів з патологією тканин пародонту.
  37. Функціональні методи дослідження, які застосовують у пацієнтів з патологією тканин пародонту.
38. Механізм виникнення над- і під'ясенних зубних відкладень, їх вплив на стан тканин пародонту та методи їх усунення.
39. Етіологія, патогенез дистрофічно-запальних захворювань тканин пародонту. Роль місцевих та загальних факторів.
40. Генералізований пародонтит. Класифікація. Основні синдроми пародонтиту.
41. Загальні принципи і план лікування хворих на генералізований пародонтит. Складання плану лікування.
42. Усунення місцевих екзогенних чинників пошкодження тканин пародонту. Вибіркове при шліфування зубів. Показання. Методика проведення.
43. Хірургічні методи лікування генералізованого пародонтиту (кюретаж, гінгівотомія, гінгівектомія). Показання, методика.
44. Диференційна діагностика захворювань пародонту.
45. Ортопедичні заходи в комплексному лікуванні генералізованого пародонтиту. Методи фіксації рухомих зубів. Тимчасове шинування. Показання. Методика проведення.
46. Загальна фармакотерапія генералізованого пародонтиту. Показання. Лікарські препарати. Пародонтоз. Етіологія, патогенез. Клініка, діагностика, лікування.
47. Методи усунення гіперестезії. I
48. Ідіопатичні хвороби пародонту. Клініка, діагностика, диференційна діагностика, принципи лікування.
49. Пухлини тканин пародонту. Етіологія, клініка, діагностика, принципи лікування.
50. Організація фізіотерапевтичного кабінету. Покази, протипокази до використання, методи лікування. Методи фізіотерапевтичного лікування.
51. Лазер-терапія при хворобах пародонту.
52. Профілактика захворювань тканин пародонту. Етіологічні та патогенетичні заходи профілактики. Диспансеризація хворих.
53. Етапи та критерії диспансеризації при хворобах пародонту.
54. . Біль, його компоненти, провідні шляхи болю. Класифікація знечулення, види, методи, показання та протипоказання. Загальне знечулення. Премедикація. Нейролептанальгезія.
55. Місцеві анестетики, їх властивості, побічні дії. Класифікація. Показання та протипоказання до місцевого знечулення. Аплікаційна, інфільтраційна анестезія.

56. Периферичне провідникове знечулення на нижній щелепі: торусальна, мандибулярна анестезії. Показання, методики проведення. Місцеві ускладнення, їх лікування.
57. Периферичне провідникове знечулення на нижній щелепі: ментальна, щічна та язикова анестезії. Показання, методики проведення. Місцеві ускладнення, їх лікування.
58. Периферичне провідникове знечулення на верхній щелепі: туберальна, інфраорбітальна анестезії. Показання, методики проведення. Місцеві ускладнення, їх лікування.
59. Периферичне провідникове знечулення на верхній щелепі: різцева, палатинальна анестезії. Показання, методики проведення. Місцеві ускладнення, їх лікування.
60. Центральні провідникові методи знечулення щелеп і прилеглих тканин. Місцеві ускладнення, їх лікування.
61. Загальні ускладнення місцевої анестезії, їх профілактика і лікування. Серцево-легенева реанімація.
62. Показання та протипоказання до операції видалення зубів. Інструментарій для видалення зубів. Підготовка хворих із супутньою патологією до видалення зубів.
63. Методики видалення зубів на верхній щелепі. Етапи операції.
64. Методики видалення зубів на нижній щелепі. Етапи операції.
65. Ускладнення під час видалення зубів: клінічна картина, діагностика, лікування і профілактика.

ВІДГУК І ОЦІНКА РОБОТИ СТУДЕНТА НА ПРАКТИЦІ

Від закладу охорони здоров'я

Від університету

ОЦІНКА ЗА ПРАКТИКУ

Сума балів за:		Всього балів	Традиційна оцінка	Дата	Підпис викладача
виконання практичних навичок	Підсумковий контроль				

Керівник практики від кафедри

_____ (підпис)

_____ (прізвище та ініціали)

Зразок щоденника практики

№ п/п	Дата	Прізвище, ініціали, рік народження	Порядковий № відлічування	Скарги	Об'єктивне дослідження	Діагноз	Лікування
1	19.07.2020	Коваль П., 1995р.н.	1	Ясна верхньої та нижньої щелеп гіперемійовані з ціанотичним відтінком, набряклі. Кровоточать при зондуванні. Зуби стійкі, зубо-ясенне з'єднання не порушене. Патологічних змін у кістковій тканині пародонту на рентгенограмі не виявлено. ПМА-45%; ГІ — 1,1;	Хронічний генералізований катаральний гінгівіт		Професійна гігієна порожнини рота (...), санація порожнини рота (...), місцева медикаментозна терапія (...). Дано рекомендації відносно догляду за ротовою порожниною і вибору засобів гігієни (...). Загальна терапія: раціональна дієта, вітамінотерапія, десенсібілізуючі засоби. засоби.